

SC
OUTS
& GID
SEN
VLAANDEREN

Dag vader & dag moeder
Over contact tussen ouders en leiding

COLOFON

Deze brochure is een initiatief van de PR-ploeg van
Scouts en Gidsen Vlaanderen:

---

communicatie@scoutsengidsenvlaanderen.be

Samenstelling: Veerle Vanleene, Kate de Kinderen en
Jan Van Reusel

Dank aan Skrolan Hugens, Wouter Sommer en An Laenen.

Foto: Miet Lassuyt

Verantwoordelijk Uitgever:

Scouts en Gidsen Vlaanderen vzw, Pieter Michiels,
Lange Kievitstraat 74, 2018 Antwerpen, © 2008

INHOUD

1.	Inleiding	5
2.	Ouders als partner?!	6
	Eerste 'externe' publieksgroep	6
	Vertrouwen en waardering	6
	Koers	6
	Weten ouders het beter?	7
	Inhoud	7
3.	Hoe kijken ouders naar jou?	8
	Het eerste zicht voorbij	8
4.	Wat verwachten ouders van jou?	10
	Goede leiding	10
	Informeren	11
	Ouder worden	12
	Specifieke aandacht	12
	Duidelijke afspraken maken	13
	Reageren	14
	Aanspreekbaar zijn	14
	Trouw aan de waarheid	15
5.	Wat verwacht jij van ouders?	16
6.	Daten met ouders	17
	Gewone activiteiten	17
	Speciale activiteiten	17
	Ouderbezoek	18
	Een infoavond voor ouders	20
	Op kamp: vooraf	22
	Op kamp: ter plekke	24
7.	Inzet van ouders	25
	Bij feesten	25
	Taxi	26
	Lokalen	26
	Georganiseerd	26
	Laat ouders de keuze	27
	Goed verzekerd	27
8.	Diverse ouders	29
	Gescheiden ouders	29
	Overbezorgde ouders	29
	Ouders van leiding	30
	Een andere cultuur	31

Geldzorgen	32
Ouders van kinderen met een handicap	33
En meer	34
9. Moeilijke thema's	35
Pestgedrag	35
Ongewenst gedrag	36
Slecht nieuws	37
Gemengde gevoelens	38
Kicken zonder drugs	39
Veiligheid	40
10. Nog vragen, hulp nodig bij een probleem?	41

1 Inleiding

Het zal je maar overkomen. Je tuimelt in scouting, kiest ervoor om in leiding te stappen en er met een hoop kinderen en jongeren een leuke tijd van te maken. En dan sta je daar: oog in oog met pa en ma. Kiezen voor leidinggeven wil natuurlijk méér zeggen dan samen plezier beleven. Je komt al snel terecht bij mensen die hun zoon of dochter aan jou toevertrouwen.

Wat verwachten ze van jou? Dat durft nogal eens wat te verschillen van de één tot de ander. Soms lijkt het misschien of je je eigen ouders tegenkomt, een gevreesde leerkracht of een goeie maat. ... Hoe dan ook, het is fijn voor beide partijen dat je een goede relatie met elkaar opbouwt.

Deze brochure helpt je een eind op weg om dit contact te stroomlijnen. We zoomen in op een aantal concrete situaties die niet altijd even eenvoudig zijn. Zo kom je tot een goed samenwerkingsverband tussen ma, pa en jou.

Veel plezier in de wondere wereld van vaders en moeders!

2 Ouders als partner?!

Eerste "externe" publieksgroep

Ouders van leden zijn onze eerste "externe" publieksgroep. Scouting bestaat door hun vertrouwen en waardering in Scouts en Gidsen Vlaanderen. Jouw scouts en gidsen kunnen er enkel maar voor kiezen om naar de activiteiten van je groep te komen als ook hun ouders dat OK vinden. Tevreden ouders motiveren hun kinderen om er elke week opnieuw te staan op de vergadering. Enthousiaste ouders vertellen honderduit over de scoutsavonturen van zoon of dochter op hun werk, in hun sportclub of vriendenkring, bij de bakker, in het kapsalon, op het buurtfeest. Gratis reclame voor je groep, met een hoge impact op andere ouders. Leden werven wordt makkelijker als de ouders van je groep je steunen!

Vertrouwen en waardering

Het is aan jou om dat vertrouwen op te bouwen en die waardering te verdienen. Ons uitgangspunt hierbij is dat je als leider of leidster een "partner" bent van ouders in de opvoeding van kinderen en jongeren. Je bent in deze dus geen ondergeschikte of vragende partij. We gaan ervan uit dat scouting een goed product, een goede methode is. En dat ouders voor scouting kiezen als milieu om hun zoon of dochter in te laten opgroeien.

Koers

Jij bent hier de deskundige. Jij bepaalt, samen met je collega's op tak- en groepsraden, de koers die jullie varen. Dat je jonger bent dan hen, een eigen stijl hebt, nog zwervende bent op tal van terreinen doet hieraan geen afbreuk. Integendeel, dit maakt mee deel uit van het project scouting. We zijn er voor en door jongeren, hieruit halen we onze kracht.

Weten ouders het beter?

Als partner van ouders zoek je dus samen met hen naar een goede aanpak van jouw leden en hun kinderen. Ouders weten het niet altijd beter; ze bekijken de dingen soms anders. En dat is daarom niet flauw of oninteressant. Het is belangrijk om aan hen te laten horen, zien en voelen waarvoor jij staat. Tegelijk is het belangrijk om te luisteren naar hun verhaal, hun verwachtingen en hun visie op het gebeuren bij de scouts en gidsen. Je deelt met hen immers dezelfde zorg, een toffe, waardevolle tijd creëren voor de kinderen. Waar jij vooral avontuur en plezier onderlijnt, zetten zij soms veiligheid, gezondheid of hygiëne in de kijker. Heb de wijsheid om te zien dat beide niet elkaars tegengestelden zijn.

Inhoud

Ook inhoudelijk kunnen de kaarten verschillend op tafel liggen. Misschien kijk jij anders tegen "gelovig zijn" aan dan zij. Jouw opvatting over orde en tucht kan zich onderscheiden van hun opvatting. Jouw partnerrelatie zit waarschijnlijk anders in elkaar dan die tussen hen. Om dan nog maar te zwijgen over muziek, humor en leesvoer. Ieder zijn of haar leefwereld. Dat maakt samenleven en werken ook boeiend. Maak geen strijd van 'het beste' of 'het waardevolste', maar tracht elkaar te vinden daar waar het gaat over de kwaliteit van het scouts- en gidsenspel. Dàt is jullie gezamenlijke speelveld.

3 Hoe kijken ouders naar jou?

Het eerste zicht voorbij

Een bende jongeren die over straat trekt, valt op. Een bende jongeren in uniform, eens te meer. Of je nu wil of niet, mensen kijken op. Hierdoor wordt jouw groep, gewenst of ongewenst, een reclamebord voor heel de scouts- en gidsenbeweging.

Als leid(st)er weet je waarmee je bezig bent, waarvoor je staat en wat het betekent om zo samen onderweg te zijn. Engagement, zelfwerkzaamheid, medebeheer, ploegwerk en dienst zijn inhoudsvolle begrippen in je werking. Mensen op straat weten dit meestal niet. Deze man of vrouw in de straat is toevallig ook vaak pa of ma van een ketje tussen 6 en 17. "Dienst", is dat een stel jongeren die de oude dame omverlopen in plaats van ze te helpen oversteken? "Teamwork", is dat een halve patrouille die staat te liften als de anderen 200 meter vooroplopen? "Eigentijdse jeugd", is dat dit clubje, de zoveelste Graalridders van de Heilige Maagd-groep, dat kortgebroekt en stevig gelaarsd met wimpel en blauwvoet voorbij marcheert?

De manier waarop je de vergaderingen opent, het dragen van een uniform, de staat van je lokaal, de manier waarop je op kamp vertrekt, het onderhoud van materiaal, de organisatie en de planning van je activiteiten, de stiptheid van je programmaboekje, je taal en je grapjes tussendoor ... Wie je bent, is wat men ziet! En deze 'indruk' bepaalt het imago van je groep

En dan zijn er die onbewaakte momenten. Als je 's morgens op weg naar school bij de bushalte staat te wachten en een kapoen, achterop bij mama op de fiets, je luidkeels "goedemorgen!" roept. Dat laatste trekje ontwaken net voor de opening, een laatste diepe zucht voordat je glimlachend de kapoenen roept. Een medeleider die zucht dat zijn kater toch nog niet helemaal

over is. Ook dit zien en horen ouders. Er is geen enkele goede reden om jezelf te verschuilen. Niets menselijk is ons vreemd; neen, zelfs geen kater na 't fuiven. Al weten we dat het b eter leiding geven is z nder. Verstop je bij ouderbezoek op kamp de stapels bakken bier omdat je w et dat die hier niet thuishoren? Getuigt het dan niet van meer moed en beter leiderschap om die stapel maar te weren? Overdaad schaadt. Voor een pint na het taptoe hoeft echter niemand zich te schamen en zeker weten, daar kunnen ouders inkomen!

Je schept geen vertrouwen door minder fraaie kantjes weg te moffelen, je creëert vertrouwen door authentiek te zijn, door  cht te wezen, onvolkomenheden inclusief, een 'sorry, dat ben ik vergeten' inbegrepen. Tonen wie je bent. G en theater, g en opgepoetste komedie. Alleen z  verdienen je terecht het vertrouwen dat je als leiding nodig hebt.

4 Wat verwachten ouders van jou?

Ouders hebben dikwijls een eigen geschiedenis bij de scouts of gidsen. Soms kennen ze scouting helemaal niet. Hoe kijken ze naar jou? Als een gelijke, als een soort leraar, als een kleine duts...

Goede leiding

Ouders verwachten dat de leiding, buiten haar engagement en inzet, ook nog bekwaam is. Een jeugdbeweging is waard wat de leiding waard is. Vorming vinden ze belangrijk.

Ook wettelijk zijn er verwachtingen van jou als leiding: organisatie- en toezichtsplicht zijn de belangrijkste.

Organisatieplicht: we hebben als leiding de wettelijke plicht om zoveel mogelijk gevaren te voorzien en uit te sluiten. Het betekent dat we bij de voorbereiding van een activiteit voldoende aandacht hebben voor mogelijke gevaren en heel concrete voorzorgen nemen. Als we gaan houthakken, moeten we onze jonggidsen aanleren hoe dat veilig kan, moeten we ervoor zorgen dat de bijlen niet los aan de steel zitten, enz.

Toezichtsplicht: we zien erop toe dat onze leden zichzelf niet in gevaar brengen en moeten daar actief op toekijken. Als verkenners met bijlen beginnen te spelen, zijn we verplicht om in te grijpen. Als kapoenen in een boom willen klimmen, is het belangrijk om een oogje in het zeil te houden en ervoor te zorgen dat ze voorzichtig zijn.

Meer hierover en hoe je dit alles in de praktijk brengt, vind je in de brochure 'Speel op veilig', verkrijgbaar bij Hopper en op de website van Scouts en Gidsen Vlaanderen.

Zowel ouders als leiding blijven in alle omstandigheden zelf eigen verantwoordelijkheden dragen. Verklaringen

waarin zogenaamd vooraf afstand wordt gedaan van bepaalde verantwoordelijkheden of attesten die uitzonderingen zouden toestaan op de regelgeving hebben geen juridische waarde.

Informereren, informeren en nog eens informeren

Ouders hebben recht op informatie. Vanzelfsprekend gaat het over allerlei praktische informatie: planning en programma van activiteiten, timing, onkosten, lidgeld, uniform, stiptheid. Wat gaan de kapoenen doen, verwachten jullie hen verkleed, wanneer komt het groepsboekje? Waarvoor dient het lidgeld? Het lidgeld anno 08-09 bedraagt 24,90 €; vragen jullie eventueel meer en zo ja, waarom? Wat wordt er gefinancierd met het geld van het kamp? Hoe kunnen ouders vermindering krijgen bij activiteiten en wanneer?

Leg uit waarom je de zaken op een bepaalde manier aanpakt. Maak je beleid zichtbaar en voelbaar. Informatie over de reden van een beslissing of standpunt neemt vaak wrevels weg. Als ouders onvoldoende geïnformeerd worden, hebben ze stevast moeilijkheden met de dingen die je als groep organiseert.

Maar ook diepgaande informatie helpt hen om positief tegenover scouting te staan. Afspraken over drugs- en alcoholgebruik maak je met je givers, maar moeder of vader mogen hier ook vanaf weten.

De meeste groepen hebben een eigen website; zorg ervoor dat de info online up-to-date is. Weet ook dat je voor het plaatsen van beeldmateriaal met kinderen op het internet de toelating van ouders nodig hebt. Hou rekening met eventuele gevoeligheden op vlak van privacy. Verspreid bijvoorbeeld geen private adresgegevens, gsm-nummers of e-mailadressen van je leden.

. Wie werkelijk belangstelling toont in de pedagogiek van scouting, kan je 'Kijk Op Scouting' aanreiken; de gratis extra-editie van Over & Weer die graaft naar de missie, doelstellingen, waarden en methode van Scouts en Gidsen Vlaanderen.

Ouder Worden

Vaders, moeders, voogden die hun spruit voor het eerst naar de jeugdbeweging sturen hebben soms vele algemene en principiële vragen. Om de twee jaar communiceren we vanuit de nationale leiding rechtstreeks met alle ouders van aangesloten leden. Tijdens het werkjaar 2008-2009 droppen we bij elk gezin een '**Kleine Gids**' in de bus, boordevol info voor ouders over de algemene werking van scouts en gidsen. Hiermee laten we hen voelen dat hun kids deel uitmaken van een ruimer verbond waarbinnen jullie plaatselijke groep werkt. We willen daarmee vooral bij nieuwe leden de relatie tussen leiding en ouders ondersteunen. Nog meer interesse in Scouts en Gidsen Vlaanderen? Verwijs hen naar onze website www.scoutsengidsenvlaanderen.be en laat hen een kijkje nemen over de schouders van hun gasten op onze stek voor leden: www.SJORS.be

Specifieke aandacht

Een verzorgde administratie en correcte omgang met financiën wordt zonder meer op prijs gesteld. Zo kan je beter een notaboekje nemen om naam en adres van een nieuw lid op te schrijven in plaats van een verfrommeld papiertje dat je toevallig nog kan opdiepen. Of als ouders lidgeld komen betalen, dan steek je dit niet achteloos bij je zakdoek zonder boe of bah.

Vertrek je op weekend of naar de schaatsbaan en ouders zorgen voor vervoer, weet dan welke ouders er eventueel rijden. Leg hen ook duidelijk uit waar en wanneer ze verwacht worden. Respecteer de afgesproken timing. Ouders hebben ook een hele gezinsplanning, die je wel

eens stevig in de war kan sturen als je regelmatig te laat bent.

Het gebeurt dat ouders zeer specifieke zorgen uiten: hun kind dat bedwatert, de eerste keer ongesteld kan zijn, bijzonder bang is in het nachtdonker of heimwee heeft. Schuif deze zorgen niet opzij en zorg ervoor dat je rekening houdt met de beloofde voornemens en gemaakte afspraken.

Ga na het kamp op bezoek bij de scout of gids die een ongevalletje had. Zo toon je bezorgdheid naar de ouders toe en kan je informeren of al het papierwerk (dokter, verzekering, attesten, ...) in orde is.

Duidelijke afspraken maken

In jouw communicatie met de ouders over je werking is het belangrijk dat je met de andere leiding op een zelfde golflengte zit. Maak afspraken over de punten waaraan je aandacht wil besteden, welke accenten je legt en hoe je met ouders omgaat.

In de brochure 'Speel op veilig' vind je een aantal richtlijnen vanuit Scouts en Gidsen Vlaanderen. Vanaf welke leeftijd mogen onze scouts en gidsen zonder leiding op stap? Hoe lang mag een kamp duren? Hoeveel uren slaap heeft een welp nodig? Maar ook een aantal activiteiten die wel of niet kunnen binnen scouting. Je doet er goed aan deze brochure te lezen. Spreek erover op je groepsraad.

Bepaalde standpunten, bijvoorbeeld over roken, veiligheid, gemengde werking, straffen... worden beter eerst in groep, op de groepsraad, besproken. Zo komen alle individuele meningen aan bod en kunnen jullie tot een beleid komen waar iedereen achter staat. Dat beleid krijgt verder in de tak gestalte. Ook hier is overleg op de takraad van belang, zodat je eenduidig naar buiten kan treden.

Elke leidster of leider is op zijn of haar beurt ambassadeur van de groep en van de tak. Elke leid(st)er moet dus zelfstandig kunnen reageren op vragen van ouders. Het is

handig als je dan kan terugvallen op een kader van afspraken die je vooraf samen hebt gemaakt.

Reageren

Als ouders een opmerking geven, verwachten ze een reactie. De manier waarop je dit doet, is natuurlijk belangrijk. Laat weten dat je hen hoort en ernstig neemt. Néém hen ook ernstig. Pas dan zullen ook zij jou ernstig nemen. Neem hun opmerking eventueel mee naar een takraad en laat na rijp beraad opnieuw van je horen. Ouders hebben immers recht op een onderbouwd en doordacht motief, als het gaat om zoon- of dochterlief.

Vergelijk: "soms laten we de gasten gewoon hun plan trekken" met "soms is het nodig dat je gasten van die leeftijd even met rust laat, tijd geeft om op adem te komen. We moeten ze niet de hele tijd opjutten. Al blijven we wel altijd in de buurt ".

Als je niet onmiddellijk wil of kan reageren, is het verstandig om te zeggen dat je eerst even wil overleggen met je collega's. Hou je eraan om nadien zelf opnieuw contact te nemen, zodat ouders niet op hun honger blijven zitten.

Ouders begrijpen ook wel dat overleg met de leiding of groepsleiding rond bepaalde thema's noodzakelijk is. Antwoorden op algemene vragen moeten echter onmiddellijk kunnen gegeven worden. Anders zal men geneigd zijn rechtstreeks de groepsleiding aan te spreken en krijgt men de indruk dat de leiding nooit van iets op de hoogte is. Wat op zich niet zoveel vertrouwen inboezemt.

Aanspreekbaar zijn

Een eerste indruk is gauw gemaakt. Je krijgt nooit een tweede kans voor die eerste indruk. Duikt de leiding het lokaal in vanaf het moment dat ouders aan de poort staan, dan steekt achterdocht al gauw de kop op.

Voor ouders is het niet altijd even duidelijk hoe de structuur van jullie leidingploeg in elkaar zit. Roepnamen

zoals 'Akela', 'Ajaja', 'Baloe' of 'Pelikaan' spreken voor hen weinig tot de verbeelding.

Het bevordert een vlotte communicatie als je bij de start van het werkjaar aan ouders laat weten bij wie ze waarvoor terecht kunnen. Geef een duidelijke lijst op met naam, achternaam, adres, e-mail en telefoonnummers van iedereen in de takploeg. Vermeld eventueel diegene die eindverantwoordelijke is. Herhaal die lijst halfweg het jaar en voor het kamp.

Soms moet je de afstand tussen ouders en leiding verkleinen met een goed gesprek. Uitleg geven of begrip tonen voor het standpunt van de ouders, betekent echter niet dat je altijd "ja" moet knikken. Geef gerust je eigen oordeel over de zaken. Zo onderhoud je trouwens ook je vertrouwensrelatie met de ouders. En als ze het dan toch oneens zijn, dan kan dat zonder grote problemen. Ze weten wie je bent en op welke manier ze jou kunnen vertellen wat er op hun hart ligt.

Trouw aan de waarheid

Het stond al in de inleiding, we gaan ervan uit dat je als leiding evenwichtig genoeg bent om als "partners" met ouders van je leden om te gaan. Bouw dan ook aan je eigen geloofwaardigheid door leefregels en afspraken op een degelijke wijze te hanteren. Als je oordeelt dat gidsen en verkenners na het eten gerust een sigaretje kunnen opsteken, maak hun ouders dan geen blaasjes wijs. Als je anderzijds aan ouders toezegt dat er minstens één leid(st)er zal slapen op de slaapzaal van je kabouters en welpen, leef die regel dan ook na. Jawel: PR is een discipline.

Speel het spel; speel het sterk en speel het eerlijk.

5 Wat verwacht jij van ouders?

Ook jij hebt bepaalde verwachtingen van ouders. Je rekent op hun steun, medewerking, aanmoediging en vooral waardering. Je wilt niet dat ze je scouts- of gidsengroep louter als babysit of tijdverdrijf beschouwen. Je verwacht ook dat ze willen weten hoe zoon of dochter zich ontwikkelt in de tak. Er is een basis nodig voor vertrouwen. En vertrouwen leidt tot waardering...

“Scouting is geen babysit”. Zo horen en zeggen we het graag. Maar wat is er verkeerd aan babysit? Wat we bedoelen is dat we méér willen zijn dan babysit. Wellicht is menig ouder daar vlot van te overtuigen. Wij, van onze kant, moeten zien dat het inderdaad rustiger De Zevende Dag kijken is zonder kapoen in de buurt. Of dat het dan lekker terug in bed kruipen is met de kroost het huis uit. Dat is toch het leven, niet?

Natuurlijk zijn er nog heel wat andere dingen die jij mag verwachten van ouders. Verwacht je dat ze je verwittigen als de jongste leden niet kunnen komen naar een vergadering, zodat je het spel kan aanpassen aan de grootte van de groep? Misschien is het een goed idee om op een takraad of groepsraad bij de start van het werkjaar eens te bespreken wat jullie verwachten van ouders.

6 Daten met ouders

Met ouders als partner voor je scoutsgroep is het uiteraard belangrijk voor jullie 'relatie' dat je af en toe 'date', oudercontact dus.

Niet elke vader en moeder van onze welpen is erop gebrand om zich te betrekken op wat gebeurt in de groep. Goed contact, verhalen over en weer, kunnen de verhouding tussen scouting en ouders echter wel wat opkrikken; een tikje betrokkenheid geeft het scouts- en gidsenwerk al vlug een duwtje in de rug. Gelegenheden zijn er genoeg.

Gewone activiteiten

Voor of na een spelnamiddag is een uitgelezen moment voor dat contact. Ouders zien je dan bezig met hun kind, ze zien je spelen, ze horen je praten. Verwelkom je leden aan de poort, laat de ouders van je kapoenen hen ophalen in het lokaal in de winter, zorg voor een drankje op de koer op een warme zondagmiddag. Zo krijgen de ouders de kans om jou aan te spreken. Vaak is een hoofdknikje of een groet al genoeg. Ja, ook zo'n simpel gebaar kan je oudercontact noemen.

Je zorgt er trouwens best voor dat het er vóór en nà de vergadering even "georganiseerd" aan toe gaat als tijdens je activiteiten. Geef toe: als er een nieuw lid komt en de ouders wensen meer informatie, dan is het fijn dat het documentatiemateriaal klaar ligt. Het is leuk als je een groepsblaadje of een catalogus van Hopper winkel binnen handbereik hebt. Ook een lijst met namen, adressen en telefoonnummers van leiding, ligt best meteen pakkensklaar.

Speciale activiteiten

Feestgedruis allerhande is voor ouders vaak een kans om de sfeer van je groep op te snuiven en om een kijkje

achter de schermen te nemen. Ook voor ouders die bij deze gelegenheid niet actief meewerken. Een groepsfeest, jubileumviering, bal, opendeurdag, ... zijn meer dan eens de inrijpoort tot goed contact met ouders, een informele babbel of de rekrutering van nieuwe leden.

Vaak worden er ook activiteiten georganiseerd waaraan het hele gezin kan deelnemen, zoals een originele scouteske zoektocht. In sommige groepen zijn er zelfs activiteiten speciaal voor ouders, zoals een ouderweekend enkel en alleen voor ouders en leiding.

Ouderbezoek

Sta je nu aan hun deur voor lidgeld, om jezelf voor te stellen bij nieuwe leden, voor een pré-kampbezoekje of gewoon om het maandblad te brengen, voor ouders is dit een uitgelezen kans om jou een beetje te leren kennen en om te weten te komen hoe het reilt en zeilt in je groep. Geef ouders dan ook de gelegenheid om iets te zeggen of te vragen en weet dat sommigen niet zo vlot zijn als die ouders waar je al jaren over de vloer komt.

Ga je bij nieuwe leden op huisbezoek, denk dan aan het volgende:

Laat vooraf, via de leden of het programmaboekje, weten wanneer je bij hen zal langskomen. Kom in de week niet aanbellen vóór 19.00 en niet ná 22.00 uur.

Breng dan wat documentatiemateriaal mee zoals je groepsblaadje, wat informatie over Scouts en Gidsen Vlaanderen, verminderd lidgeld enz.

Vertel over de vorming die jullie volgden of dit jaar plannen.

Verwijs naar 'De Kleine Gids', het zakboekje met informatie over scouting dat hen vanuit het verbond werd toegestuurd.

Geef de nodige uitleg en laat de vragen komen...

Huis aan huis bezoek is niet voor ieder gezin vanzelfsprekend. Plan niet meer dan vijf bezoekjes per avond. Neem je tijd voor contact maar blijf niet dralen. De

welkomstfactor varieert van situatie tot situatie, soms vloeit de pils zeer rijkelijk, een andere keer verloopt het wellicht wat droger. Kom je ongelegen, maak dan een nieuwe afspraak; is er niemand thuis, laat dan eventueel een berichtje na wanneer je terugkomt. Het kan overigens ook zijn dat ouders jou uitnodigen, hetzij voor een kennismaking, hetzij voor de bespreking van een bepaald thema.

Bereid een huisbezoek altijd goed voor. Wie voert het woord, welke algemene info wil je kwijt, zijn er bij bepaalde leden speciale opmerkingen, heb je zelf vragen, ... Standaard voorzie je best tekst en uitleg bij: het lidgeld, hun lidkaart, de verzekering van Scouts en Gidsen Vlaanderen, het uniform, de regelmaat van activiteiten, kamp- en weekenddata, de belangrijkste elementen uit je takwerking. Foto's van het laatste kamp missen zelden hun effect als deuropener of ijsbreker.

Bij sommige ouders zal je nooit binnenmogen. Omdat ze zich schamen voor hun huis, omdat ze niet genoeg Nederlands spreken, omdat ze geen pottenkijkers willen. Respecteer dit, maar spreek hen de eerstvolgende keer aan om te horen hoe je de informatie die je kwijt wil dan best kan geven.

En afwijken van het onderwerp: zeker doen. Studeren, samenwonen, Werchter, Baden Powell, Tour De France, vakantie in Portugal, diaree in Marokko, je weet wel: mensen onder elkaar.

Afhankelijk van de familiale sfeer, is een gemoedelijk of vertrouwelijk gesprek al dan niet mogelijk. Het is aan jou om te voelen hoe véér je hierin kan gaan. Je bent hen heus geen verklaring schuldig over jouw schooluitslag, je uitgaansleven of partnerkeuze. Het kan leuk keuvelen zijn met papa's en mama's. Toch blijft het tegelijk nodig om deze relatie min of meer functioneel te houden. Door onvoorziene omstandigheden (een conflict of ongeval bijvoorbeeld) kan het mogelijk zijn dat je in de toekomst op zakelijker wijze weer bij hen komt aankloppen.

Vermijd steeds uit de biecht te klappen over andere ouders of leden en vermijd al te persoonlijke ruggespraak over andere, afwezige leiding. Deze leid(st)ers zijn immers jouw collega's in het vak. Al mogen verschillen in stijl en opvatting zichtbaar zijn, het is belangrijk om als geheel te blijven naar buiten treden.

Het huisbezoek geeft zowel aan ouders als aan jou de gelegenheid tot persoonlijk contact. Je kan dan wederzijds een stukje vertrouwelijke informatie kwijt, je ziet vaak onmiddellijk de achtergrond van je leden. Dergelijke visites zijn echter tijdrovend. Een andere formule is de ouderavond.

Een infoavond voor ouders

Deze mogelijkheid leent zich goed voor een contact verderop het werkjaar of voor het kamp. Onder "ouderavond" verstaan we het gezamenlijk uitnodigen van alle ouders van je tak. Zij krijgen dan de kans om een blik te werpen in je lokaal en achter de coulissen van scouting. Ook hier is een goede voorbereiding op z'n plaats:

Nodig tijdig uit; zorg dat alle ouders op de hoogte zijn van datum, uur en plaats van het gebeuren.

Kondig aan waarover het zal gaan.

Zijn de leden zelf ook welkom? Voorzie je opvang?

Kies een geschikte ruimte en een gepast tijdstip.

Zorg voor in- en aankleding die weergeven hoe het er bij jullie aan toe gaat (een tentoonstelling van creawerk, kampdia's, video, ...)

Zorg voor een leuk welkom en stijlvol onthaal, spreek de mensen aan als ze toekomen, een hapje en een drankje doen wonderen, richt je tot alle aanwezigen.

Verdeel de taken onder de leiding: wie voert het woord, wie beantwoordt de vragen, ...?

Kom terzake.

Het verloop van zo'n spreekuur hangt natuurlijk af van de omstandigheden in jullie groep. Als de ouders van je leden

elkaar goed kennen, kan het er spontaan aan toe gaan en kan je daarop al eens inspelen. Als die mensen mekaar nooit eerder hebben ontmoet, kan je niet verwachten dat iedereen vlot uit de hoek zal komen. Je zal je aanpak op die omstandigheden moeten afstemmen. Bij een eerste kennismaking moet wellicht even het ijs worden gebroken. Forceer daarbij niemand, zorg dat elkeen zich veilig blijft voelen. Niet elke vader is een showbeest, niet elke moeder speelt graag mee een rolletje toneel.

Vaak staat er een hele brok info op het menu. Deze kan je verpakken in een postenspel of quiz zodat op ludieke wijze de nodige informatie wordt verstrekt. Zorg wel dat je op het einde van de avond een samenvatting op papier hebt van de belangrijkste zaken.

“De voorkeurstelling”

Volgend methodiekje zorgt voor evenwicht tussen animatie en informatie.

Materiaal

3 reeksen steekkaarten, elk in een andere kleur, dobbelstenen met vlakjes in dezelfde kleuren als de kaarten, schrijfgerief.

Deelnemers

groepjes van maximum 10 personen met telkens 1 leid(st)er.

Duur

ongeveer 1 ½ uur.

Verloop

- De eerste reeks steekkaarten laat je blanco. Die kaarten geef je aan de ouders bij het binnenkomen. Je vraagt hen om daarop “dé vraag” te schrijven waarmee zij naar deze bijeenkomst zijn gekomen. Je kan het onderwerp afbakenen (vb. “kamp”) of open laten.

- Op de tweede reeks kaarten noteer je zelf die thema's, stellingen of vragen die je graag met ouders wil bespreken (vb. nachtrust, tweedaagse, zakgeld, de eucharistieviering, ...).
- Op de derde reeks zet je korte plezierige opdrachtjes of vragen (uitbeelden, zingen, ...).
- Je legt de drie reeksen in stapeltjes bijeen; je laat om de beurt de dobbelsteen rollen; die geeft aan welke kleur steekkaart wordt behandeld; diegene die aan de beurt is, neemt nu uit de juiste stapel willekeurig een kaart en geeft zijn/haar mening bij de opgegeven vraag of stelling, of voert de opdracht uit die op dat kaartje staat.
- Aansluitend neem je vijf minuten tijd om hier samen over door te praten; als begeleiding modereer je het gesprek; dan is het aan de volgende om met de dobbelsteen te werpen en een kaart te nemen.

Op kamp: vooraf

Maak al in september bekend wanneer jouw tak op kamp gaat. De vakantieperiode is voor vele ouders immers een zeer ingewikkelde puzzel, zeker als er meerdere kinderen zijn. Sommige bedrijven hebben een vaste sluitingsperiode, dat is meestal de periode om met het gezin op vakantie te gaan. Opvang voorzien in de zomerperiode is niet altijd vanzelfsprekend. Gelukkig zijn er de scouts- en sportkampen, speelpleinwerking en lieve grootouders tussendoor.

Ouders van de jongste leden, voor wie het kamp nog nieuw is, stellen een ouderbezoekje voor het kamp bijzonder op prijs. Neem iets origineels mee voor je leden, ga alvast verkleed in je kampthema, maak werk van je kampboekje! Zo zijn je leden al helemaal mee in het kampthema bij het vertrek en zien de ouders dat je alles zeer goed hebt voorbereid. Je kan natuurlijk ook een

kamp-infoavond organiseren of een kamppicknick na de laatste vergadering.

Het Kampvisum is niet alleen een handig instrument in je kampvoorbereiding. Het komt ook van pas om een aantal thema's te bespreken die je ouders belangrijk vinden. Als jij zoveel tijd steekt in een goede kampvoorbereiding, mag je dat gerust ook laten zien aan de ouders.

Eén van de elementen die getuigen van deze goede zorg is de 'medische fiche', een steekkaart met info over de gezondheidstoestand, eventuele medicatie of andere aandachtspunten per kind. Het is belangrijk om deze vertrouwelijke info op te vragen, goed te bekijken en extra vragen desgevallend vooraf samen goed door te nemen.

Bij een internationaal kamp heb je van minderjarige leden een schriftelijke toestemming nodig van de ouders voor verblijf in het buitenland. Voor minderjarigen wiens ouders gescheiden zijn, kan enkel de ouder die het ouderlijk gezag uitoefent, deze volmacht verlenen.

Over bezoek op kamp maak je best vooraf heldere afspraken. Het doet geen deugd als je om de haverklap onaangekondigd mensen op bezoek krijgt of telefoontjes moet doorgeven. Zeg aan ouders gerust dat dit storend werkt en dus niet wenselijk is. Ook niet als zij toevallig op daguitstap in de buurt zijn...

Laat echter wél weten hoe jullie bereikbaar zijn in geval van nood. Weet zelf ook waar je de ouders kan bereiken.

Geef aan ouders een correspondentieadres op voor post en voorzie zelf kaartjes en briefpapier zodat leden naar huis kunnen schrijven.

Geef ook jullie kampgegevens door aan het nationaal secretariaat via de kampregistratie. Elk jaar komen er op het nationaal secretariaat van Scouts en Gidsen Vlaanderen immers vragen toe, ook van ouders, waarvoor het hoogdringend nodig is om onze leden of leiding ter plaatse te kunnen contacteren. Deze gegevens zijn

essentieel om via onze noodpermanentie hulp te kunnen bieden bij crises!

Op kamp: ter plekke

Vele formules zijn denkbaar. Er is de 'taxi' waarbij ouders zorgen voor vervoer van leden en/of materiaal van en naar de kampplaats. Deze aanpak geeft hen de gelegenheid om het terrein of het huisje waar jullie verblijven gedurende een beperkte tijd te bekijken. Meestal zorgt dit voor een grote geruststelling bij de ouders van nieuwe leden.

Een andere mogelijkheid is het organiseren van een bezoekdag. Dit kan een bruisend festijn zijn voor jong en oud, de kans bij uitstek om ouders te laten proeven van het kampleven, hen in te schakelen in tal van taken en rollen zoals koken op houtvuur, groet aan de vlag, bezoek aan de HUDO, inspectie van de tent, het kamphema op volle toeren en pannenkoekenslagen zoals nooit tevoren. Voor leden die geen bezoek ontvangen is zo'n dag gewoonlijk géén leuke ervaring. Dit kan je voorkomen door het bezoek te laten komen op de laatste kampdag. Dit levert vaak heel wat extra helpende handen bij de afbraak en een uitbundige stemming rond het kampvuur.

Laat echter het kamp een vrijplaats zijn voor scouts en gidsen; de plek bij uitstek waar zij zonder binnengluren kunnen genieten van het kampleven zoals het is. Ouders moeten hun telgen tijdens de kampperiode een tijdje kunnen loslaten; vol vertrouwen dat het hen die periode goed zal vergaan. Ga daarom niet in op Big-Brother-achtige toestanden zoals live webcams, telefoonlijnen met dagboeken of op commerciële projecten zoals "Radio Kamp" die zgn geruststellende verslaggeving de ether in zenden. Ook het gebruik van gsm wordt best zeer beperkt gehouden. Laat je leden enkele dagen en nachten later, thuis op verhaal komen ...

7 Inzet van ouders

Door af en toe beroep te doen op de inzet van ouders, krijg je ook telkens opnieuw de kans om hen hiervoor te danken. Zo spreek je misschien steeds dezelfde mensen aan; maar geef ook de gelegenheid aan andere, nieuwe ouders om een keertje bij te springen. Een los samenwerkingsverband geeft de mogelijkheid om het telkens anders aan te pakken. Je creëert een open omgeving waarbinnen ouders zich naargelang tijd of zin kunnen inschakelen.

Dit veronderstelt creativiteit om steeds opnieuw attent uit de hoek te komen.

Vergeet niet om attentvol te bedanken, een algemeen woordje of een specifiek gepersonaliseerd kaartje bijvoorbeeld.

Bij feesten

Feestgedruis allerhande is een kans bij uitstek om het engagement van de ouders te activeren. Het groepsfeest, bal of braderij waarvoor zoveel inspanningen nodig zijn.

Met een goede en tijdige informatievergadering waarop je alle geïnteresseerde ouders uitnodigt, zal je verstelt staan hoeveel ouders zich graag inzetten bij de organisatie of het opknappen van allerlei klussen. Niet zelden kan je via die weg beroep doen op hun netwerk van contacten waaruit je voordeel kan putten op vlak van transport, korting, sponsoring, interessante locaties, een leuke weekendplaats of kampterrein ...

Zo'n feestelijk gebeuren biedt bovendien een ontspannen, gemoedelijk kader om elkaar te leren kennen: zowel tussen leiding en ouders als ouders onderling. Bedenk wel dat het ook voor hen een stukje feest moet zijn, hou je als leiding niet afzijdig maar zorg voor leuke extraatje, een pintje in 't heetst van de strijd, een attentie of 'dankjewel' op 't gepaste moment.

Taxi

Het kamp of weekend is een speciale gelegenheid om beroep te doen op de ouders. Het vervoer van en naar je plaats is traditioneel, maar verhoogt het vertrouwen van de ouders in jouw werking. Een tijdige vraag, een goede wegbeschrijving, een korte maar verzorgde ontvangst met een kopje koffie en duidelijke afspraken wie terug komt halen, tonen jouw werking en motiveert de ouders om jouw inzet te steunen met hun engagement.

Lokalen

Aan je lokalen heb je constant werk, niet alleen als je verbouwingsplannen hebt, maar ook voor het gewone onderhoud. Je lokalenvisum of de lokalenmap zijn daarbij een handige leidraad. Maar vaak komt het erop aan om vele helpende handen te hebben en de juiste vakkennis. Bij de ouders van je leden zijn die vaak te vinden: vanuit hun opleiding, beroep of gewoon het doe-het-zelven bij hen thuis. Als je ze uitnodigt, brengen ze waarschijnlijk ook nog wat handig gereedschap mee om het werk te vergemakkelijken. En is het voor hen niet belangrijk dat hun kinderen in een veilig lokaal kunnen spelen? Betrek ouders daarom gerust, maar vrijblijvend, hierbij. Een oproep voor helpende handen in je groepsblaadje of op de menukaart van je groepsfeest, respons verzekerd.

Georganiseerd

Misschien bestaat er binnen jouw groep al een oudercomité, of gelijkaardige werking met een andere naam. Deze relatievorm is op zich een positief element, maar heeft regelmatig als nadeel dat een klein groepje ouders (of stamploeg van oud-leiding) zich gaat mengen met de interne werking van jullie groep terwijl het de groepsraad is die de beslissingen moet nemen over activiteiten, besteding van gelden, de werking van de groep... Daarom is het belangrijk dat de groepsraad de ouders van het groepscomité kiest en de groepsleiding er ook aan deelneemt. Deze samenstelling is een goede

basis om duidelijke afspraken te maken die de onafhankelijkheid van de groep in haar beleid en beslissing verzekert. Tenslotte is het enige doel van het groepscomité, of aanverwante, de ondersteuning van de groep. Afspraken rond de samenstelling, de termijn en de bevoegdheden van zo'n comité worden bij voorkeur zeer helder omschreven en op papier gezet bij de start van de samenwerking. Middenin een conflict is het gewoonlijk zeer moeilijk om nog tot consensus te komen. Al te vaak leidt zoiets dan tot pijnlijke breuken. Mits een goede omkadering daarentegen, kan zo'n werking een grote ontlasting en houvast betekenen én een inrijpoort zijn voor goed, duurzaam contact. Een vast samenwerkingsverband geeft de mogelijkheid tot stabiele steun.

Laat ouders de keuze

Hoe graag je ook zou hebben dat iedere ouder aanwezig is op feestjes, taxi speelt enz. kan je dat van niemand verwachten. Feestjes, taxi van en naar het weekend of kamp, naaien voor het groepstoneel... vragen tijd en geld. Sommige ouders zijn zeer druk, anderen hebben echt niet de financiële mogelijkheden om te rijden, een babysit te vragen tijdens een ouderavond of om pannenkoeken te financieren voor al hun gezinsleden.

Zorg er daarom voor dat je ook vrijblijvende, gratis contacten organiseert met de ouders. Een tentoonstelling na de knutselvergadering, een glas zelfopgewarmde chocomelk van de kabouters, een toneeltje door de givers. Op deze manier vraag je een miniem engagement van mensen. Zo leren ze je werking en andere ouders kennen, wat weer kiemen legt voor iets grotere engagementen.

Goed verzekerd

Ook met ouders die helpen bij transport of activiteiten kan er iets fout lopen; zij kunnen schade ondervinden of berokkenen; zij kunnen slachtoffer worden van een ongeluk of een ongeval veroorzaken. Je kan deze mensen

vanuit je groep via het nationaal secretariaat bijkomend verzekeren. Contacteer hiervoor het Verbondscentrum of neem online een tijdelijke verzekering:
scoutsengidsenvlaanderen.be

8 Diverse ouders

Plezierig, betweterig, sympathiek, bezorgd. Of onverschillig, raar, klagend, arm, rijk. Ze bestaan in alle geuren en kleuren.

Gescheiden ouders

Op zich allicht geen gemakkelijke geschiedenis voor de betrokken mensen. Hou er rekening mee dat dochterlief misschien maar om de twee weken komt. Laat vroeg op voorhand weten wanneer je op weekend en op kamp gaat, zo kan er bij beide partijen nog geschoven worden in de agenda. Opgroeien met gescheiden ouders is soms een beetje complex. Zorg ervoor dat lid zijn van scouts en gidsen het niet nog ingewikkelder maakt.

Ga na of het kind contact heeft met beide ouders en of beide ouders door jullie gecontacteerd mogen worden. Met wie mag je het kind wanneer meegeven? Met wie moet je contact opnemen voor het lidgeld, kampen, bij ongeval, bij problemen met het kind enz. Naar wie stuur je de uitnodigingen voor groepsfeesten, ouderavonden, wie krijgt een programmaboekje enz.? Voorzie desnoods 2 ouderbezoeken en 2 programmaboekjes.

Overbezorgde ouders

Overbezorgde ouders kan je geruststellen door gewoon uit te leggen waarom en hoe je een activiteit gaat doen. Laat blijken dat je met de leidingploeg de zaken grondig overwogen hebt.

Heb respect voor die overbezorgde ouders, je bent tenslotte met hun "dierbaarste" op stap. Het kan geen kwaad af en toe stil te staan bij vragen die zij stellen; op zich zijn hun bekommernissen terecht; het is aan ons om die zorgen weg te nemen door goede voorbereiding en voorzienigheid op vlak van veiligheid. Uitgestippelde

tochten, toezicht en verkeersbegeleiding, EHBO in de buurt, reflecterend materiaal, ...

Ouders van leiding

Ouders van leiding zijn ook ouders. Dus ook je eigen ouders en die van je collega's zijn soms gesteld op wat info over het gebeuren bij de scouts en gidsen. Vooral ouders van kersverse leiding hebben vragen en twijfels over de aansprakelijkheid, de tijdsinvestering,... Ga die vragen niet uit de weg, scouting is weliswaar jouw territorium maar een stukje informatie over datgene waar je mee bezig bent, je planning, af en toe een kampvuurverhaal, dat doet de atmosfeer in het gezin zelden kwaad. Ook thuis ondervind je wellicht meer support als je zorgt voor goede communicatie.

Groepsleiding kan daarbij een geruststellende of bemiddelende rol spelen. Het blijft dan uiteraard van belang om wie leiding geeft als "volwassen" te aanzien. Van een leider of leidster wordt immers verwacht dat die voldoende maturiteit heeft om het eigen lot in handen te nemen. Als je daarin gesteund wil worden door anderen, is het aan jou om dat aan te geven.

Betweters, ze zijn 10 of 20 jaar ouder, of ze hebben zelf wel acht jaar in leiding gestaan. En ze zijn dagelijks bezig met het opvoeden van hun kind, leiding daarentegen slechts enkele uren per week. Het is niet altijd gemakkelijk voor ouders om hun kind uit handen te geven en toe te vertrouwen aan een stel jonge gasten. Zij zeggen dan graag hun gedacht, en daar is natuurlijk niets op tegen. Het is aan jou om die versie te aanhoren, in overweging te nemen en het met hen te hebben over het besluit dat je tenslotte als leidingsploeg neemt. Licht dat besluit ook toe. Het is geen geheim dat scouting er vandaag anders uitziet dan pakweg 20 jaar geleden; onze hele leefwereld en cultuur ziet er anders uit dan ten tijde van Woodstock of lang daarvoor, toen Elvis Presley het mooie weer maakte en internet niet bestond.

Door een aantal uiterlijkheden die hen vreemd zijn, schrikken ouders soms terug. Niet elke veertiger is zo

vertrouwd met de allerlaatste filmpjes op YouTube, de nieuwste muziekhype of de nieuwste kledingsstijl. Ze kunnen dit niet altijd thuisbrengen en associëren dit met andere dingen dan jij. Toch zal na wat heen en weer gebabbel ook voor hen snel duidelijk worden dat je het goed voor hebt en dat ze kunnen rekenen op jouw verantwoordelijkheidszin.

Een andere cultuur

Huisbezoeken zijn voor alle gezinnen belangrijk. Dat is niet anders bij gezinnen van allochtone afkomst. Als je op huisbezoek gaat bij zo'n gezin moet je wel enkele zaken in het achterhoofd houden. Als je vermoedt of weet dat zij het Nederlands niet machtig zijn, kan je je bij een eerste bezoek laten vergezellen door iemand die de taal van herkomst spreekt. Zo kan je de drempel al een heel stuk verlagen. Deze mensen kan je vinden in je eigen kennissenkring of bij naburig gelegen allochtone verenigen.

Meestal kennen allochtone ouders de werking van scouting niet. Je moet hen die dus duidelijk maken. In vele Marokkaanse en Turkse gezinnen hoort het niet dat een man het huis binnengaat als de vader niet thuis is. Een mannelijke leider neemt dan ook best een vrouwelijke collega mee. Stel ook je programmabrieven eenvoudig en duidelijk op: eenvoudige woorden, korte zinnen,... Het maakt het zoveel makkelijker voor iemand die onze taal pas leert.

Vermijd vage beschrijvingen van activiteiten. Een aantal andere dingen zoals je schoenen uitdoen, een hand geven, ... leer je al doende. Deze kleine cultuurverschillen doen niemand kwaad. Integendeel: het leven is altijd een beetje reizen.

Het organiseren van "vrije tijd" is in vele delen van de wereld niet zo bekend als hier; je zal het dus misschien net iets uitgebreider moeten hebben over verwachtingen inzake uniform, stiptheid, verwittigen bij afwezigheid, enz. Ook een aantal thema's die voor jou geen punt zijn kunnen op tafel komen: anders-gelovig zijn, gemengde

werking, eten en drinken, ... Deze thema's kunnen een aanleiding zijn om er op een groepsraad samen over te praten en oplossingen te zoeken. Durf ook beslissen en maak duidelijk hoe ver je mee kan gaan en waar het voor jullie echt niet meer lukt om te volgen.

Bekijk diversiteit als een rijkdom. Durf je eigen tradities in vraag stellen en er nieuwe starten. Maar blijf steeds een kwaliteitsvolle scoutswerking voor ogen houden. Schenk bijvoorbeeld op een ouderavond ook niet-alcoholische dranken. Islamitische ouders zal je moeilijk warm kunnen maken voor een gezellige streekbierenavond. Maar misschien zijn er ook 'autochtone' ouders die liever geen bier drinken.

Geldzorgen

In vergelijking met tal van andere vrijetijdsbestedingen is scouting relatief goedkoop. Toch betekent het lidgeld bij Scouts en Gidsen Vlaanderen van één of meerdere kinderen binnen één gezin een niet onaardige hap uit het familiale budget. Het is daarom belangrijk om aan ouders tekst en uitleg te geven over het nut van deze financiële bijdrage. Laat hen weten dat er een degelijke verzekering vervat zit in het lidgeld en licht toe waarvoor soms per activiteit extra geld op tafel dient te komen.

Niet elk gezin heeft het daar gemakkelijk mee. Zo kan de aankoop van een uniform of kampuitrusting soms een zware dobber zijn. Heb daar dan oog voor en zoek op discrete wijze mee naar oplossingen. Al zullen ouders hiermee niet altijd graag op de proppen komen. Tracht dergelijke situaties aan te voelen en vertrouwelijk te behandelen; buiten de takraad hoeft niemand weet te hebben van mogelijke tegemoetkomingen die je doet. Ook als groepsleiding kan je op dit vlak actie ondernemen zonder dat je takleiding dit hoeft te weten.

Goed om weten: er bestaat de mogelijkheid om via Scouts en Gidsen Vlaanderen een financiële support te krijgen voor kinderen en jongeren afkomstig uit maatschappelijk kwetsbare gezinnen, (o.a. verminderd lidgeld), fonds 'Op

Maat' heet dat. Je kan ook gratis kampmateriaal uitlenen via Scouts en Gidsen Vlaanderen.

Ouders van kinderen met een handicap

Ouders van kinderen met een handicap kunnen behoefte hebben aan een tikje extra info. Deze leden komen soms via een onverwachte weg bij scouting terecht, op advies van een instelling bijvoorbeeld. De ouders willen een stuk zekerheid over de plek waar hun kind terecht komt en over jouw kwaliteit als begeleid(st)er. De toegankelijkheid en inrichting van het lokaal, het ritme van activiteiten, de infrastructuur voor wassen en plassen, het aantal leid(st)ers, wat als het tijd wordt om over te gaan naar een volgende tak ... Het zijn aspecten die best vooraf door jullie, op tak- en groepsniveau, overwogen worden.

Kinderen en jongeren met een handicap vragen dikwijls geen aparte benadering en kunnen gewoon mee functioneren in de groep mits enkele kleine aandachtspuntjes en afspraken. Soms beslist een kind met een handicap echter minder zelfstandig over zijn of haar situatie: regelmatig naar de vergadering komen, uniform dragen, mee op kamp gaan, hangt soms uitdrukkelijker dan anders van de ouders af. Ouders in deze situatie hebben gewoonlijk ook een boel noodzakelijke en interessante info voor jou over hun kind. Zo hebben ze wellicht iets te vertellen over specifieke eet- of slaapgewoonten, mogelijk kleine medische zorgen, een bijzonder talent, zijn of haar wijze van communiceren, ... deze informatie is onontbeerlijk als je met hun kinderen aan scouting wil doen.

Gaandeweg kunnen nieuwe vragen rijzen. Aarzel dan niet opnieuw contact met hen op te nemen en praat je ervaringen met hun kind bij de scouts of gidsen voluit door. Jouw verhaal over hun kind bij de scouts en gidsen is voor ouders van groot belang.

Verberg aan ouders van kinderen met een handicap je eigen vragen of beperkingen als groep niet. Een open communicatie van beide kanten komt een goede

verstandhouding en vlotte samenwerking alleen ten goede.

Dit vraagt in sommige gevallen ook extra zorg voor duidelijke, eenvoudige communicatie. Het kan immers zijn dat de ouders zelf een "erfelijke" handicap hebben; huisbezoek helpt je dan wellicht geleidelijk de gezinssituatie juist in te schatten.

En meer

Ouders van maatschappelijk kwetsbare gezinnen kampen niet enkel met geldproblemen. Vaak zijn deze niet de oorzaak maar het gevolg van andere problemen. Niet iedereen kan lezen, niet iedereen heeft een familie om op terug te vallen, heel wat mensen weten niet wat het is om op kamp te gaan, scouting is niet voor iedereen een evidentie.

9 Moeilijke thema's

Pestgedrag

De rol van de ouders wordt vaak over het hoofd gezien als men het heeft over pesten. Maar ook zij zijn betrokken partij. Ze merken dat hun kind geslagen of geschopt werd, ze merken dat het niet meer graag met andere kinderen speelt of het valt hen op dat hun kind sneller huilt dan vroeger, ... Pesterijen laten immers hun sporen na bij de gepeste, zowel lichamelijk als geestelijk.

Ook de ouders van pesters merken bij hun kinderen gevolgen van pesterijen op. Een jongen die pest, heeft bijvoorbeeld al eens sneller een scheur in zijn broek van een vechtpartij, gedraagt zich agressiever tegen zijn broertjes en zusjes of schept op over zijn pesterijen, ...

Het is niet tof als ouder te horen dat je kind gepest wordt of dat het zelf een pester is. Ouders voelen zich vaak machteloos in deze situatie. Hun kind dat thuis een toonbeeld is van vriendelijkheid, blijkt bij de kabouters een echt ettertje te zijn. Het is niet altijd zo dat ouders reageren op het gepest worden of het pesten van hun kind. Soms minimaliseren ze het probleem of vinden ze het zelfs knap dat hun zoon of dochter zo goed voor zichzelf kan opkomen.

Een jeugdbeweging biedt een goed klimaat om opbouwend om te gaan met pesterijen. Dit vraagt echter van leiding een doordachte aanpak. Het is vooral aan jou als leid(st)er om bij een dergelijk voorval andere leden hierin een probleemoplossende rol te laten spelen. Iemand die gepest wordt, geniet beter de steun van andere leden dan jouw beschermende hand (want wat als je even niet toekijkt?). Iemand die anderen pest zal gevoeliger zijn aan de afkeuring van leeftijdgenoten dan aan jouw berispingen of sancties.

In de takhandboeken wordt er dieper ingegaan op pestgedrag en hoe er op te reageren. Deze handboeken en andere publicaties over pesten zijn verkrijgbaar in de Hopper winkels.

Durf het er met ouders over hebben als hun kind bij de scouts en gidsen anderen pest of gepest wordt; laat daarbij aanvoelen dat je mét hen wil sleutelen aan een gunstige evolutie.

Ongewenst gedrag

Het onderwerp "ongewenst gedrag" roept vaak heel wat twijfels en onzekerheden op. In de meeste gevallen hebben we veeleer te maken met vermoedens van grensoverschrijdend gedrag en seksueel misbruik. Het is voor de meesten onder ons dan ook niet makkelijk en duidelijk hoe we hierop het best reageren. Het is niet meer dan vanzelfsprekend dat wanneer er iets ernstig gebeurt met één van je leden, je ook de ouders hiervan inlicht. Toch is het nodig om hierin gereserveerd en terughoudend te zijn. Geef bescheiden aan dat je denkt dat er een probleem van die aard is en kom niet persoonlijk tussenbeide.

Dergelijke materie is zéér delicaat.

Tracht niet te snel te oordelen of te veroordelen. Roddels en geruchten blijven al te gemakkelijk hangen en leiden vaak een eigen leven.

Seksueel of ander geweld tegen kinderen is meestal moeilijk zichtbaar. Raadpleeg steeds een collega of een geneesheer als je twijfels hebt.

Formuleer geen beschuldigingen. Geef de ouders aan dat je bepaalde symptomen merkt. Stel je gereserveerd op. Signaleer eventueel de huisarts van het betrokken kind. Het is niet aan jeugdleiding om bij dergelijke problemen als politie of therapeut op te treden. Als je bij zo'n situatie twijfelt of ernstige vermoedens hebt, is het natuurlijk nodig om een signaal te geven. Je kan dan terecht bij een vertrouwensarts.

Neem in gevallen van ongewenst gedrag contact op met Scouts en Gidsen Vlaanderen: overdag op werkdagen (03/231 16 20), of als het echt dringend is via de noodlijn 0474 26 14 01. Zij zullen samen met jou de situatie proberen in te schatten en je advies geven. Er is altijd iemand aanwezig die je met raad en daad kan bijstaan. Binnen Scouts en Gidsen Vlaanderen is er ook een specifieke brochure als handleiding bij dergelijke moeilijkheden: 'Tasten in het duister'.

Slecht nieuws

Het is natuurlijk leuk om op visite te gaan met kampfoto's onder de arm. Toch gebeurt het dat je met minder rooskleurig nieuws bij ouders van leden moet aankloppen. Dit kan variëren van een vervelend bericht over moeilijk gedrag, het meedelen van een schorsing tot het melden van een ongeval. Dergelijk contact zal alleszins vlotter verlopen naargelang je de ouders van je leden vooraf beter kent.

Slecht nieuws leid je best, zonder aarzelen, zo kort en helder mogelijk in. Kom meteen terzake. Bij moeilijk gedrag of een sanctie leg je zo duidelijk mogelijk uit waar het om draait en waarom je een bepaalde maatregel neemt. Laat ouders zeker de ruimte om te reageren. Mogelijk krijg je een beter inzicht in het gebeuren. Tegelijk is het echter nodig om als leiding de eindbeslissing in handen te houden. Betrek in de mate van het mogelijke ook het kind waarover het gaat bij dit gesprek.

Ook bij een ernstig voorval, een kwetsuur of ongeval, steek je best meteen duidelijk van wal. Als het gaat om zware verwondingen of erger, of als je je in een bepaalde situatie onzeker voelt, laat je dan vergezellen door een groepsleid(st)er. Pak dit niet op je eentje aan. Ook een andere vader of moeder zou je bij zo'n acute berichtgeving eventueel moreel kunnen ondersteunen. Breng de ouders van de betrokkenen zo snel mogelijk persoonlijk op de hoogte van wat er gebeurd is. Beschrijf bondig, eerlijk en verstaanbaar de omstandigheden en

feiten. In de meeste gevallen zullen ouders je aanpak appreciëren. Al moet je begrip opbrengen voor een mogelijke eerste reactie van emoties of paniek.

Bij slecht nieuws dat effect heeft op de andere leden of op de werking in je tak, kan het wenselijk zijn om de ouders van alle leden in te lichten omtrent de situatie. Dit kan op een gezamenlijke ouderbijeenkomst of met een rondschrijven. Op die manier stroomlijn je de informatie en voorkom je een wildgroei van geruchten.

Als je met de handen in het haar zit, kan je altijd aankloppen bij je districts-commissaris en bij de gouw- of verbondsleiding voor advies en steun.

Gemengde gevoelens

Meisjes en jongens onder één zeil: ouders kunnen op verschillende manieren reageren op de gemengde werking van je groep. Jonge ouders staan meestal positief tegenover het idee. Zij zijn door de aanpak van het onderwijs wellicht vertrouwd met een gemengd opvoedingsmodel. Vaders en moeders die in hun jeugd genoten van een 'ongemengde' tijd hebben er soms meer moeite mee. Zij bewaren de herinnering aan die ongemengde groep, een beetje bijgekleurd door de tijd en kunnen daar niet zo onmiddellijk afstand van nemen. Er zijn ook ouders die een gemengde werking altijd zullen blijven beschouwen als een eerder gewaagd experiment.

Ga het debat niet uit de weg. Wat voor jou evident is, is dat voor hen misschien niet. Laat hen zien en voelen dat je je bewust bent van de vóór- en nadelen. Maar toon ook een luisterend oor voor hun zorgen en bekommernissen. Een grondig gesprek is meestal de enige oplossing in je gevecht tegen de vooroordelen omtrent gemengde werking.

Ga ze niet uit de weg: de vragen rond gemengd slapen op kamp, over gescheiden wasplaatsen voor jongens en meisjes, over koppeltjes, mogelijke verliefdheid tussen jins en hun leiding, over verleggen zijn en stoer doen.

Motiveer je standpunt en leef de afspraken die je hierover met ouders maakt ook na.

Kicken zonder drugs

Scouts en Gidsen Vlaanderen kiest ervoor om een drugsvrije jeugdbeweging te zijn. Toch steken we onze kop niet in het zand. We weten dat er al eens een jointje gesmoord wordt door de jins op een fuif, een pintje te veel gebeurt bij velen wel eens. Toch verwachten we dat elke groep inspanningen doet om druggebruik te ontmoedigen, zowel onder leiding als onder leden. 'Scouting Kicken Zonder Drug' is een map vanwege Scouts en Gidsen Vlaanderen die aanzet wil geven om dit thema goed aan te pakken.

Iedereen die met je groep begaan is en die er iets mee te maken heeft moet op een zo duidelijk mogelijke manier ingelicht worden over je standpunten rond drugs. Alle onduidelikheden en misverstanden kunnen leiden tot roddels, roodgloeiende telefoons en ongeruste ouders. Wees duidelijk van in het begin, voor jezelf en voor de ouders, maar kies zelf hoe je het naar hen overbrengt. Hang niet de heilige uit, maar wees consequent in je gedrag. Ben je ervan bewust dat je als leid(st)er hoe-dan-ook een voorbeeldfunctie hebt. En die rol eindigt niet aan de deur van het lokaal.

Je kan je drugsbeleid op verschillende manieren toelichten: een publicatie in het groepsblad, het item voorleggen op een oudervergadering of het toelichten op een huisbezoek, afwachten tot er vragen komen. Het is echter verstandig om hierover regels en afspraken te maken, voordat kwesties de kop op steken. Iedere manier heeft zijn voor- en nadelen. Ouders appreciëren het enorm als je je drugsbeleid duidelijk maakt.

Bij een "overtreding" moet je je afvragen of je de ouders verwittigt of niet. Naargelang de situatie zullen andere factoren doorwegen: de vertrouwensband met de ouders, de communicatie tussen de leiding en de jongere, diens persoonlijk belang en de ernst van het voorval. In ieder geval moet je de druk van de ouders kanaliseren en mag

je niets (laten) opblazen. Luister naar hun klachten, maar belooft niets dat je niet kan waarmaken binnen het afgesproken drugsbeleid van je groep.

Ouders zijn bijzonder gevoelig voor jouw persoonlijke houding als leid(st)er tegenover roken, drank en andere drugs.

Veiligheid

Ouders maken zich veelal zorgen om de veiligheid van hun kind. Veiligheid in scouting is een onderwerp bij uitstek waar vragen over gesteld worden.

Laat weten dat veiligheid en hygiëne ook jou als leiding niet onberoerd laten en dat je inspanningen doet om toezicht te houden: samen afwassen, een oogje in het zeil als je kapoenen zich omkleden, opgeruimde tenten, veilige constructies, EHBO op zak, voldoende nachtrust, evenwichtige maaltijden, geen angstaanjagende spelen, geen overdosis kilometers op tocht, ...

Neem de 'Speel op veilig' er even bij, gebruik het Kamp- en Kiesvisum (allemaal te verkrijgen bij Scouts en Gidsen Vlaanderen). Op deze manier neem je op gebied van kwaliteitszorg geen grote risico's. Vertel dit ook tegen de ouders. Zo wordt jouw zorg voor hun kroost voor hen duidelijker.

Alle goeie zorgen ten spijt, een ongeluk zit soms in een klein hoekje. Belooft hen geen dingen die je niet wil of kan beloven. Zeg hen niet dat je de givers steeds ziet als ze alleen op 2 daagse zijn, want dat is niet waar. Als er dan wat gebeurt, zijn er grotere potten gebroken dan dat je op voorhand uitlegt waarom je kiest voor deze begeleide vrijheid van de gidsen en verkenners.

10 Nog vragen, hulp nodig bij een probleem?

Geraak je er zelf niet uit? Heb je nog graag wat advies of hulp? Weet dat je er als leiding nooit alleen voor staat! Spreek erover op je groepsraad, vraag het aan je districtscommissaris of gouwcommissaris.

Of neem contact op met Scouts en Gidsen Vlaanderen:

Lange Kievitstraat 74 - 2018 Antwerpen

Tel (03) 231 16 20 - Fax (03) 232 63 92

www.scoutsengidsenvlaanderen.be

info@scoutsengidsenvlaanderen.be

Open: alle werkdagen van 9 tot 17 uur

Noodlijn 0474 26 14 01 (dringende hulp bij crisis buiten de kantooruren)

**HOP
PPER
ER**
WINKEL
P0004